

Predlog za ureditev Tunela Naklo

Po spoznavnem sestanku na temo Zaledje soške fronte

Izdelal: Lovro Korenč
Ljubljana, 28.10.2015

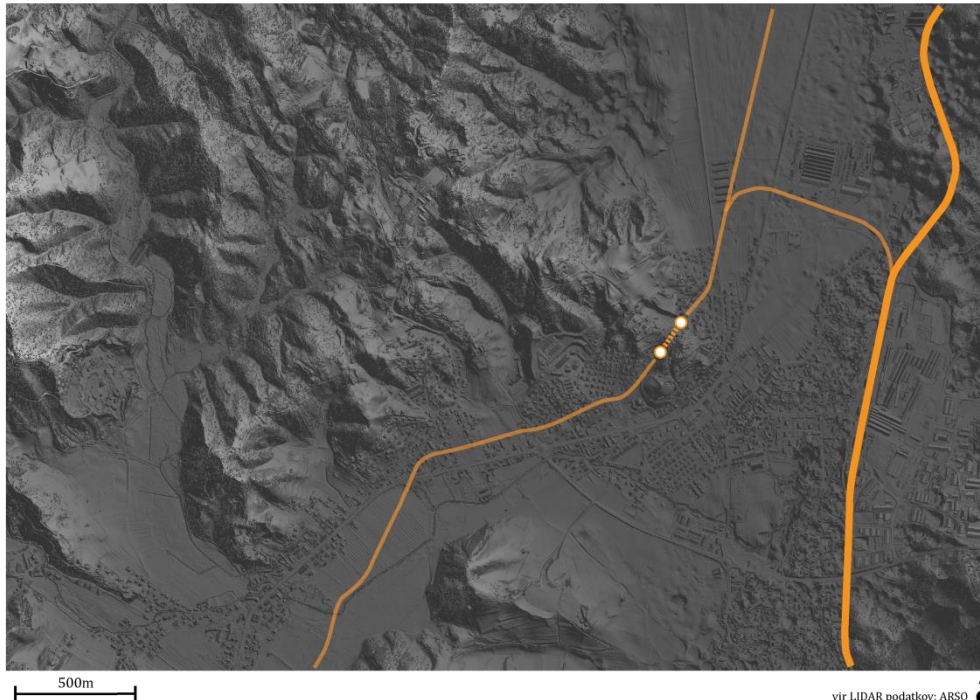

UVOD

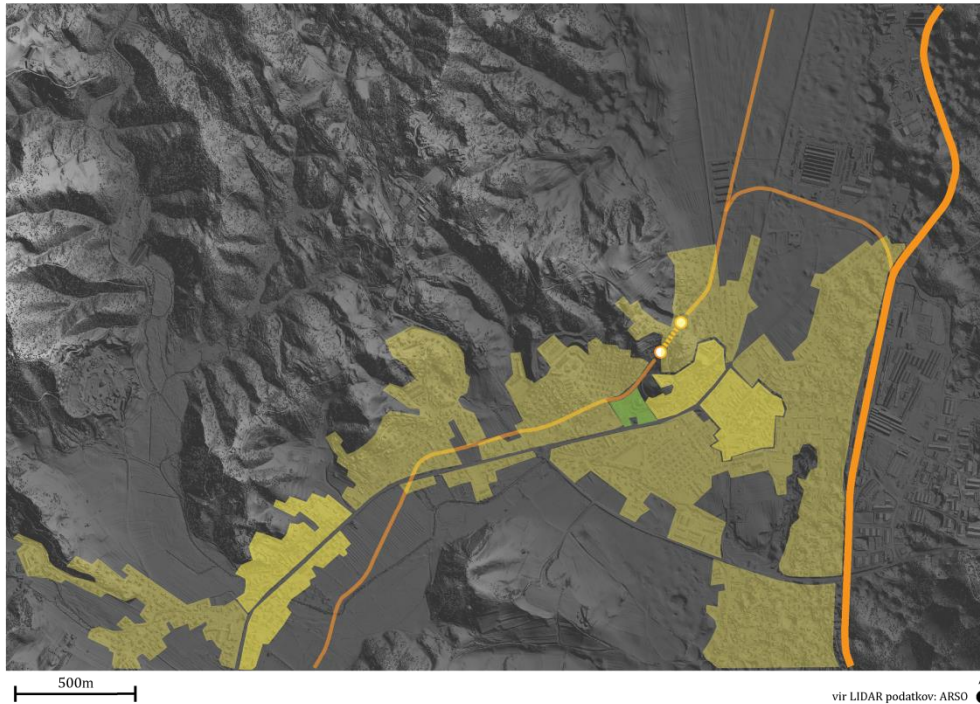
Izhodišče za razpravo o ureditvi tunela Naklo je bilo postavljeno v kontekstu zaščite in ohranjanja kulturne ter tehnične dediščine, vendar pa nam bolj podrobno razmišljanje ponudi tudi drugačne perspektive. Sam tunel je namreč izreden infrastrukturni objekt, ki nam še vedno lahko koristi tudi v prometne namene.

OPIS SITUACIJE

Ko so se v začetku leta 1917 odločili za gradnjo normalnotirne železnice in se je novi krak južne železnice odcepil že na začetku logaškega polja, je Dolenji Logatec za dobro leto postal mesto med dvema železniškima progama. Novi krak železnice –Godovič-Črni Vrh-Ajdovščina bi Dolenji Logatec obšel po severni strani naselja, nato pa pri Blekovi vasi prečkal Tržaško cesto ter se po južni strani preko polja izognil Gorenjem Logatcu. Če je trasa Južne železnice umaknjena na rob logaškega polja in s tem v prostorskem smislu ne ovira urbanega tkiva ampak mu pomaga pri razvoju, bi zamišljena trasa, ki je vodila po sredini polja in v osi urbanega razvoja Gorenji-Dolenji Logatec, prostor razdelila ter po današnjih standardih razvrednotila. Seveda bi se tudi mesto razvijalo povsem drugače, nas pa na tem mestu bolj zanima, kako nam lahko ostanki te infrastrukture služijo danes.

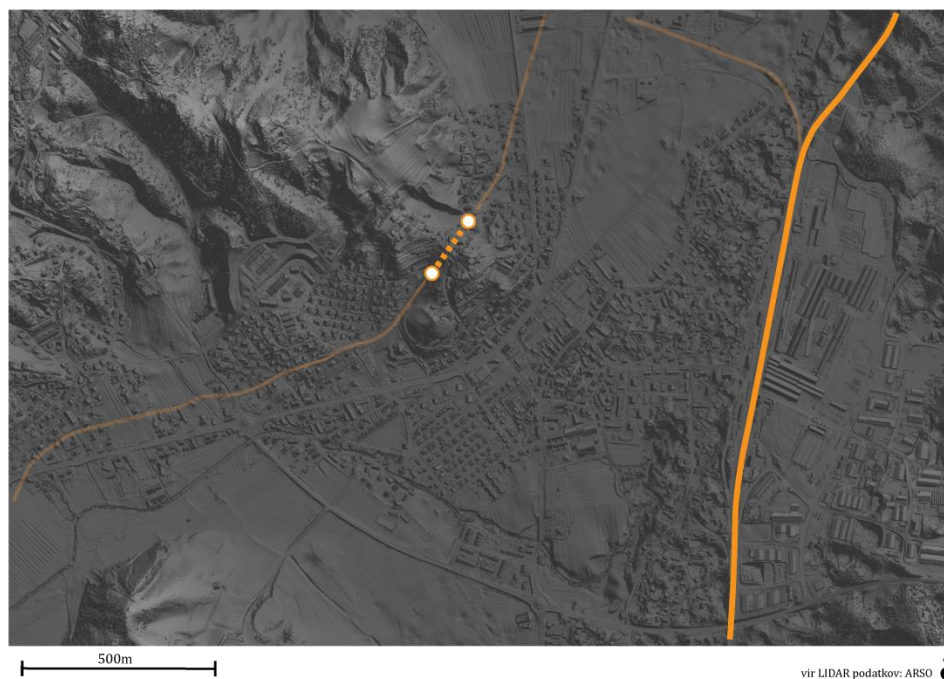

Slika 1: Trase železnice v Logatcu

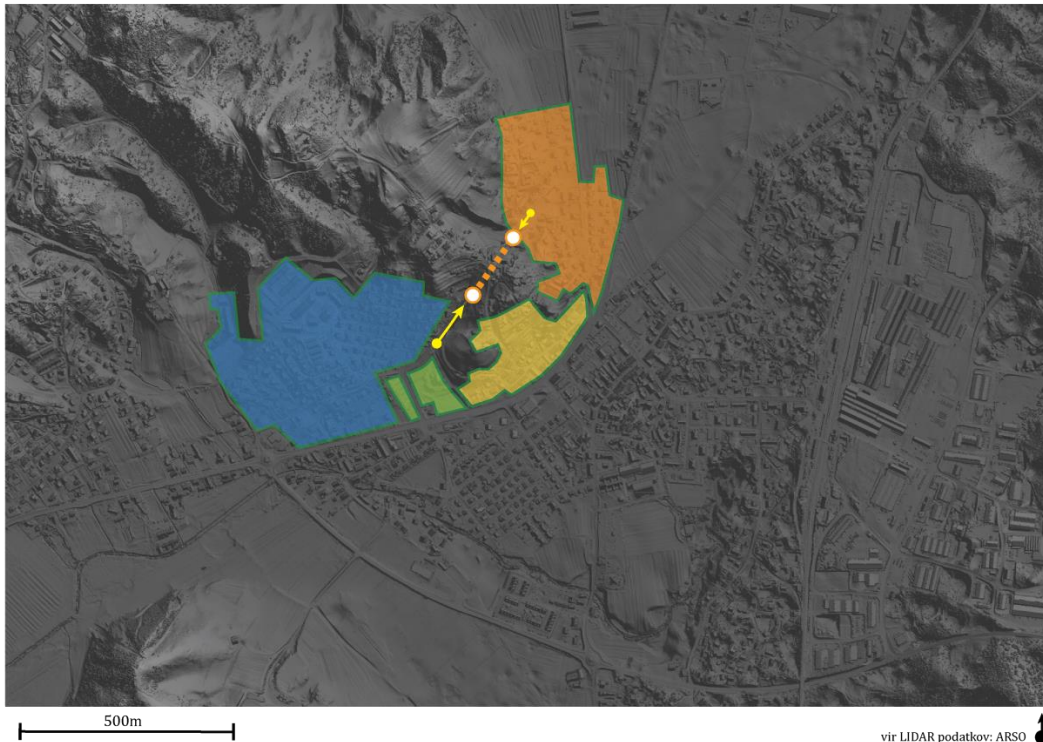

Slika 2: Trase železnice in konglomeracija poselitve

Edini res pravi tak objekt v občini Logatec je tunel Naklo. Povezuje vzhodni del logaškega polja z zahodnim delom, ter je obšel zgoščeno poselitve med Čevico in Jačko. Danes je na vzhodni strani naselje Naklo, na zahodni pa nov urbani center z Upravno stavbo, Knjižnico in Narodnim Domom. Med in nad tema dvema območjema pa se dviga naselje Čevica, eden od naselitvenih centrov Logatca že od antike.

Slika 3: Tunel Naklo na terenu

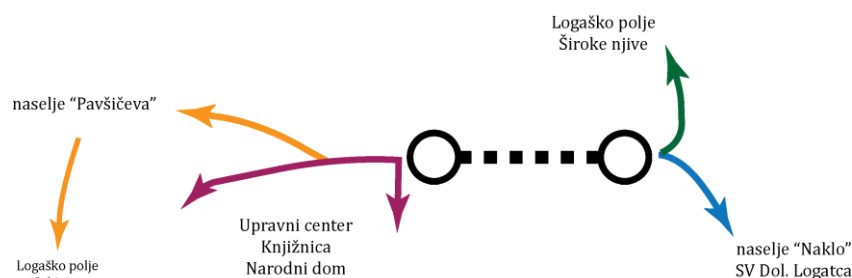

Slika 4: Tunel Naklo in območja ki jih povezuje; naselje »Pavšičeva« (modro), Novi urbani center (zeleno), naselje »Čevica« (rumeno), naselje »Naklo« (oranžno)

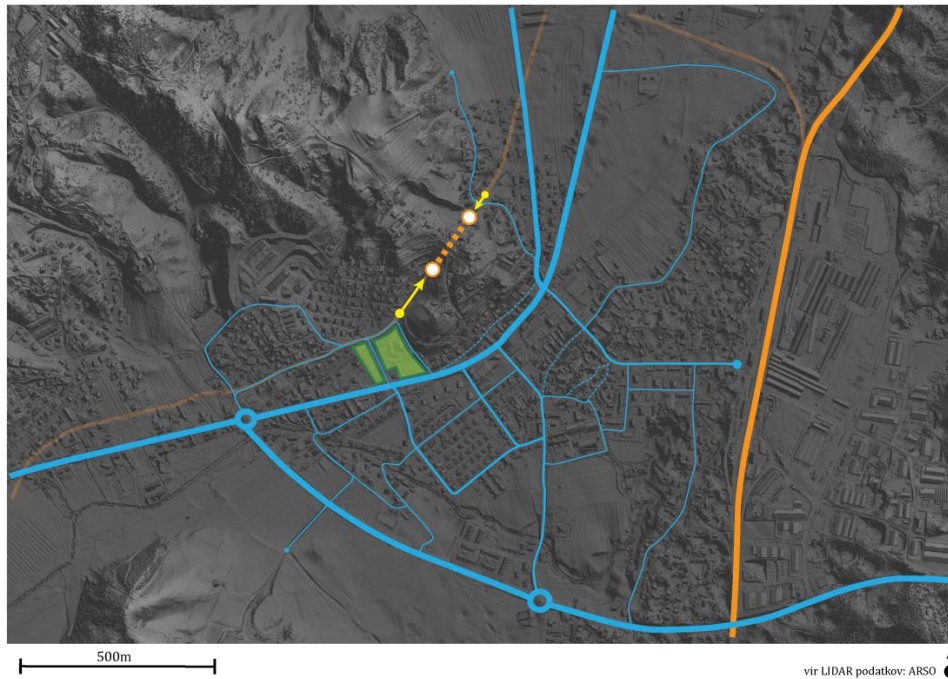
PREDLOG UREDITVE

Da bi tunel ne samo oživel in nekako postavili v funkcijo ohranjanja in trženja kulturne dediščine, temveč ga v splošno uporabo dali tudi glavnim deležnikom: okoliškim prebivalcem, občanom in ostalim obiskovalcem, predlagam da tunelu vrnemo prometno funkcijo.

V prostoru tunel leži v glavni osi Logatca, pod vzpetinama Koš in Čevica. Povezuje dva kraka logaškega polja, kjer se prej omenjeni vzpetini najbolj zajedata vanj. Železniška proga po tej trasi, bi prostor okrog središča Dolenjega Logatca utesnila, če pa tunel za promet odpremo pešcem, kolesarjem ali morda celo motornim vozilom, dobimo zelo kvalitetno povezavo Naklega in severovzhodnega dela Logatca z drugo stranjo vzpetine in obratno. Na drugi strani je nova prometnica pomembna predvsem za Novi urbani center: Upravni center, Knjižnica in Narodni dom, pri tako zgoščenih dejavnostih namenjenih širši javnosti, pomeni vsaka taka prometnica veliko pridobitev (še posebej povsem nova smer dostopa). Z vidika stanovalcev Pavšičeve ulice in okolice pa odprtje tunela pomeni hiter dostop do severnega dela logaškega polja, Širokih njiv, območjih ki so poleg kmetijstva primerna predvsem za rekreacijo.

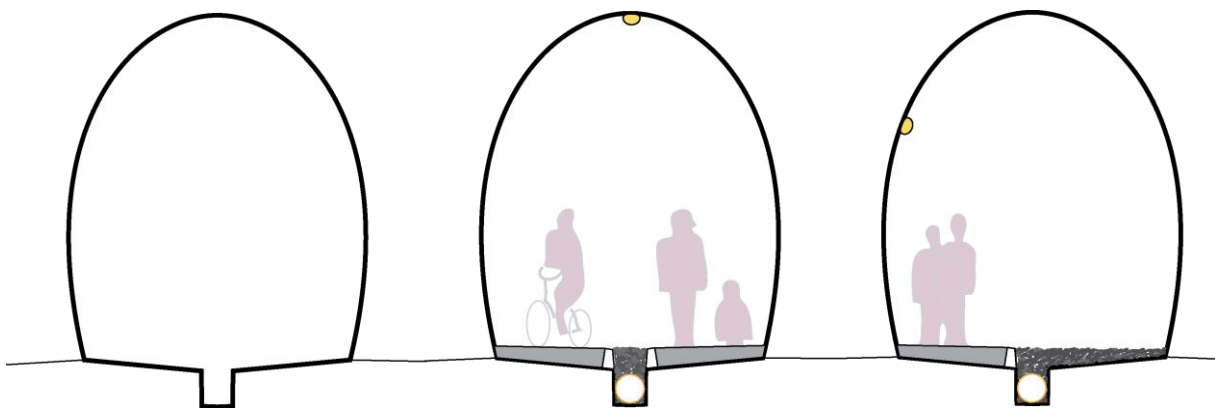
Slika 5: Shema povezav

Slika 6: Glavne prometnice

Nova povezava bi kot rečeno največ prometno pomenila novem urbanem centru, ki je postal ena izmed bolj obiskanih točk. Z skoraj neposrednim dostopom do polja se pojavi tudi možnost za poznejše navezave na Tržaško cesto in Napoleonov drevored (preko načrtovane povezave med Rovtarsko in Tržaško cesto).

Ureditev tunela za njegov prvotni namen, to je promet, tudi najboljše predstavi sam objekt in njegovo dediščino. Sama praktičnost in morda tudi nevsakdanjost bi pritegnila mnogo več uporabnikov/obiskovalcev, kot kakšna rešitev usmerjena izključno v predstavitev kulturno-tehničnih kvalitet objekta. Seveda bi v zasnovo prenove vključil tudi vidik nastanka tunela, vendar ne kot center za to temo, ampak ena izmed točk na poti po sledih soške fronte.

Slika 7: Prerezi tunela, možne ureditve tlakovanja, minimalni posegi

POVZETEK

Za podrobnejše idejne zasnove je seveda še prezgodaj, potrebno je najprej opredeliti glavna izhodišča za urejanje in upravljanje z tunelom. Prav tako je potrebno oceniti gradbeno stanje v katerem se nahaja tunel, kjer pa je že potrebno imeti vsaj osnovne ideje o možnih ureditvah, da strokovnjaki predlagajo okvirne ukrepe.

Pri tej ideji se pojavljata dve ključni vprašanji: kako zahteven (predvsem v proračunskem smislu) tehničen poseg bi bil potreben, da se tunel zopet odpre na obeh straneh, se uredi odvajanje vode, ter ostali gradbeni posegi za utrditev vkopov in priključnih poti. Morda (časovno) težje vprašanje je ureditev ob vzhodnem vhodu, ki leži v bližini stanovanjske hiše, tu je potrebno z lastniki opraviti razgovor, kakšna ureditev bi jim najbolj ustrezala. Vendar sta to dve izmed najbolj pogostih dilem, ki jih srečamo pri prostorskem načrtovanju ter imamo za njihovo odpravo danes na voljo mnogo orodij. Lastnikom parcele ob vzhodnem vhodu se lahko na primer predstavi več možnih prostorskih in tehničnih rešitev, ki bi bile sprejemljive pri urejanju. Pri vsakem takem posegu v zasebno lastnino se tehta velikost škode, ki jo utrpi lastnik z spremembo namembnosti in velikost javnega dobrega, v imenu katerega se poseg izvaja. Finančne zahteve urejanja tunela pa bodo v vsakem primeru višje od zelenih in je med alternativami (o muzeju, razstavišču, zaklonišču, laboratoriju, ...) ta ideja med cenejšimi izbirami, vsaj kar se tiče obratovalnih stroškov.

VIRI

Vsi zemljevidi in sheme so last avtorja.